

Aan STASDEF
Van PDG-B
Afgestemd met CDS, HDFC, DJZ, DCo
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum
29 maart 2023

Onze referentie
BS2023004717

Opgesteld door

KD:Ambtelijke leiding

@mindef.nl

Aantal bijlagen

2

Nota

A-brief projecten langeafstandsbewapening

Aanleiding

De Defensienota 2022 noemt de verwerving van langeafstandsbewapening een belangrijke bijdrage aan de gezamenlijke gevechtskracht en afschrikking van de NAVO en de EU.

Met deze A-brief wordt de Kamer geïnformeerd over de voorgenomen aanschaf van langeafstandsbewapening met conventionele lading (*Joint Air-to-Surface Standoff Missile-Extended Range*, JASSM-ER) voor de F-35 en de aanschaf van kruisvluchtwapens met conventionele lading (Tomahawk) voor de LC-fregatten en twee van de vier Walrusklasse-onderzeeboten. Ook de opvolgers van deze fregatten en ook de vier nieuwe onderzeeboten krijgen deze bewapening. Deze vervangende capaciteiten komen in de loop van de jaren dertig in gebruik.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde A-brief van de projecten 'Deep Strike capaciteit Air' en 'Verwerving Maritime Strike' (kenmerk BS2023004717) en de commercieel vertrouwelijke bijlage (kenmerk BS2023008179). Het is van groot belang dat deze A-brief op maandag 3 april 2023 aan de Kamer wordt aangeboden, zodat deze kan worden behandeld tijdens het Commissiedebat Materieel van 19 april 2023.

Kernpunten

- Door de nauwe onderlinge relatie van deze twee investeringsprojecten wordt de Kamer daarover in één brief geïnformeerd.
- Met de aanschaf van deze langeafstandswapens levert Nederland een belangrijke bijdrage aan de gezamenlijke afschrikking en gevechtskracht van de NAVO en de EU.
- De meest waarschijnlijke inzetoptie van deze langeafstandswapens is in NAVO-verband. Nederland kan voorwaarden verbinden aan het ter beschikking stellen van deze capaciteiten aan de NAVO, net als bij het ter beschikking stellen van andere capaciteiten.
- De aan te schaffen wapens dienen te worden geïntegreerd in de F-35 (JASSM-ER) en de fregatten en onderzeeboten (Tomahawk). Voor de JASSM-ER integratie op de F-35 is geen Nederlandse inspanning nodig. Voor de integratie van de Tomahawk op de marineschepen is de inbouw van extra apparatuur en software noodzakelijk. Defensie voorziet een testlancering vanaf een LC-fregat in 2024 of begin 2025. Dat kan het latere integratieproces op de marineschepen doelmatiger laten verlopen.
- Voor beide wapensystemen wordt internationale samenwerking nagestreefd: voor de JASSM-ER vooral met VS, Duitsland, Finland en Polen; voor de Tomahawk vooral met de VS en VK.
- Defensie schaft deze langeafstandswapens aan via de Amerikaanse *Foreign Military Sales* (FMS) regeling. Defensie gaat met de ondertekening van *Letters of Offer and Acceptance* (LOA's) financiële verplichtingen aan bij de Amerikaanse overheid. Het is nog onzeker wanneer Nederland deze LOA's ontvangt. Bovendien kennen deze LOA's een beperkte geldigheidsduur.
- De Kamerbrief licht toe waarom deze A-brief meer informatie bevat dan in de regel gebeurt. De Amerikaanse FMS-regeling loopt niet synchroon met het DMP-proces. Defensie beschikt nu over

meer informatie dan normaal gesproken na een A-fase, maar het is nog niet mogelijk de interne procedures van Defensie voor een B-fase te voltooien en daarmee een A/B-brief te versturen, zoals eerder was voorzien. Niettemin is dit een goed moment om de Kamer zo volledig mogelijk over deze projecten te informeren, zodat de Kamer haar controlerende taak kan uitoefenen.

- Om op grond van de ontvangen LOA's verplichtingen aan te gaan is tijdige parlementaire behandeling van groot belang. Na ontvangst van de LOA's die op verschillende tijdstippen zullen worden ontvangen, zal de Kamer hierna snel B/D-brieven over de verschillende (deel)projecten ontvangen. Het deelproject van de testlancering wordt gemandateerd.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Deze A-brief is door tussenkomst van HDFC afgestemd met IRF.
- Totdat prijspeilbijstelling als gevolg van het Centraal Economisch Plan 2023 in DLP 23.1 verwerkt is, blijft het gehanteerde prijspeil 2022.
- De specifieke financiële gegevens zijn opgenomen in de commercieel-vertrouwelijke bijlage.

Juridische overwegingen

De brief is afgestemd met DJZ.

Communicatie

Dco bereidt interne en externe communicatie zoals een nieuwsbericht voor op basis van de Kamerbrief.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
- Aantallen van de wapens zijn operationeel gevoelige informatie. Openbaarmaking schaadt de operationele veiligheid en daarmee de belangen van de Staat. In plaats van de aantallen bevat de brief een kwalitatieve beschrijving van de capaciteit die Defensie verwerft.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

